

ANATOMIA I FIZJOLOGIA GŁOSU

Nazwa przedmiotu

Wydział Dyrygentury, Jazzu,
Muzyki Kościelnej i Edukacji Muzycznej

Nazwa jednostki realizującej przedmiot

program studiów

Edukacja artystyczna
w zakresie sztuki muzycznej

Kierunek

Edukacja muzyczna

Specjalność

-

Specjalizacja

stacjonarne	pierwszego stopnia	obowiązkowy	wykład	zbiorowe	zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym AMFN
Forma studiów	Poziom studiów	Status przedmiotu	Forma przeprowadzenia zajęć	Tryb realizacji	

ROK I		ROK II		ROK III	
sem. I	sem. II	sem. I	sem. II	sem. I	sem. II
☒	☒	☐	☐	☐	☐
ZO	ZO	Wybór z listy.	Wybór z listy.	Wybór z listy.	Wybór z listy.
ECTS					
1	1				

Liczba godzin kontaktowych z pedagogiem

30

Liczba godzin indywidualnej pracy studenta

30

punkty ECTS

2

Forma zaliczenia: **Z** – zaliczenie bez oceny | **ZO** – zaliczenie z oceną | **E** – egzamin

Koordynator przedmiotu

prof. dr hab. Krzysztof Szdzisz

Prowadzący przedmiot

prof. dr hab. Krzysztof Szdzisz

k.szdzisz@amfn.pl

Metody kształcenia

1.

wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień

Metody weryfikacji efektów uczenia się

1.

kolokwium ustne

2.

kolokwium pisemne

CELE PRZEDMIOTU

- zapoznanie studentów z podstawową wiedzą anatomiczną i fizjologiczną dotyczącą aparatu głosowego człowieka w kontekście śpiewu i mowy.
- rozwijanie świadomości działania narządów odpowiedzialnych za fonację, artykulację i oddychanie, ze szczególnym uwzględnieniem ich funkcji wokalnych.
- wprowadzenie do zagadnień związanych z akustyką głosu ludzkiego, takich jak rezonans, artykulacja samogłosek i spółgłosek, praca rejestrów.
- przygotowanie do praktycznego wykorzystania wiedzy anatomiczno-funkcjonalnej w pracy nad emisją głosu własnego i innych (np. uczniów, chórzystów).
- kształtowanie języka i narzędzi opisu fizjologii głosu, umożliwiających komunikację w dydaktyce muzycznej i wokalne

WYMAGANIA WSTĘPNE

- Wiedza z zakresu biologii, fizyki i jęz. polskiego na poziomie średniego szkolnictwa ogólnokształcącego

TREŚCI PROGRAMOWE**semestr I****Podstawy anatomii i fizjologii, oddech i fonacja**

- wprowadzenie do przedmiotu: definicja emisji głosu, metodologia a metodyka, różnice między emisją w mowie i śpiewie.
- ogólna budowa aparatu głosotwórczego, koordynacja czynności głosotwórczych vs. brak koordynacji.
- oddychanie: zewnętrzne, wewnętrzne, statyczne, dynamiczne; tory oddechowe; przepona; mięśnie tłoczni brzusznej; antagonizm pracy mięśni; pojemność płuc; appoggio.
- fonacja: krtań, chrząstki i mięśnie, więzadła vs. fałdy głosowe, teorie powstawania głosu, atak i zakończenie fonacji, rejestry głosowe

Podstawowe kryteria oceny (semestr I)

Forma zaliczenia: Testy pisemne on-line (literatura i terminologia) Przedmiotem testów jest sprawdzenie wiedzy studenta w zakresie tematyki objętej programem nauczania, znajomość i krytyczna ocena wybranej literatury przedmiotu.

Kryteria:

- znajomość podstawowej terminologii anatomicznej (narządy fonacyjne, oddechowe, artykulacyjne)

- umiejętność opisanie mechanizmów oddychania (przepona, tłocznia brzuszna, kontrola wydechu)
- rozumienie działania krtani i fałdów głosowych w procesie fonacji
- umiejętność rozróżnienia typów oddychania i podstawowych rejestrów głosowych
- aktywność podczas zajęć, udział w analizie diagramów, prezentacji i modeli

semestr II

Rezonans, artykulacja i higiena głosu

- rezonans i tor głosowy: definicje, rodzaje rezonatorów, maska, nasada, związek z rejestrem.
- powstawanie głosek i cechy brzmienia: dźwięk, ton, szmer, formanty.
- artykulacja i dykcja: artykulacja fonetyczna i muzyczna, narządy artykulacyjne, strefy artykulacyjne, klasyfikacja głosek, poliformizm, pozycja głosu, nosowanie.
- znaczenie pól czuciowych w śpiewie: rozmieszczenie, znaczenie.
- higiena głosu i słuchu: profilaktyka, zasady higieny, czynniki ryzyka

Podstawowe kryteria oceny (semestr II)

Forma zaliczenia: test pisemny on-line (końcowy). Przedmiotem testów jest sprawdzenie wiedzy studenta w zakresie tematyki objętej programem nauczania, znajomość i krytyczna ocena wybranej literatury przedmiotu.

Kryteria:

- znajomość zagadnień rezonansu i toru głosowego (rezonatory, nasada, maska)
- umiejętność opisanie procesu tworzenia samogłosek i spółgłosek (w aspekcie fonetyczno-akustycznym)
- rozróżnianie cech akustycznych głosu: ton, szmer, formanty
- wiedza o artykulacji: narządy artykulacyjne, klasyfikacja głosek, zjawiska nosowania i poliformizmu

świadomość roli pól czuciowych w emisji oraz podstaw higieny głosu i słuchu

Ocena końcowa zależy od:

- wyniku testu pisemnego (55%–100%)
- aktywnego udziału w zajęciach teoretycznych

Kategorie efektów	EFEKT UCZENIA SIĘ	Kod efektu
Wiedza	posiada wiedzę w zakresie techniki wokalne, anatomii i fizjologii aparatu głosowego, prawidłowego jego używania zarówno w śpiewie jak i w mowie	P6_JiME_W12
Kompetencje społeczne	umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki	P6_JiME_K17

LITERATURA PODSTAWOWA

- Gałuszka Irena, Słynni śpiewacy operowi (Cechy psychosomatyczne), PWM Kraków 1991.
- Krassowski J.(red.), Higiena głosu śpiewaczego, Gdańsk 1990
- Obrębowski Andrzej (red.), Narząd głosu i jego znaczenie w komunikacji społecznej, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, Poznań 2008.
- Sobierajska-Friedrich Halina, Uczymy się śpiewać, Warszawa 1963.
- Tafil-Klawe Małgorzata, Klawe Jacek, Biologiczne podstawy wokalizacji, (w:) Musica Varia, Wydawnictwo Uczelniane Akademii Muzycznej im.F. Nowowiejskiego, Bydgoszcz 2008.
- Tarasiewicz Bogumiła, Mówię i śpiewam świadomie, Kraków 2003.
- Zalesska-Kręcicka Maria, Kręcicki Tomasz, Wierzbicka Ewa, Głos i jego zaburzenia, Zagadnienia higieny i emisji głosu, Wrocław 2004

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Bregy Wiktor, Elementy techniki wokalne, W-wa 1974
- Ciołkosz-Łupinowa Halina., Niektóre akustyczne właściwości śpiewu, COPSA, z.148, W-wa 1973
- Pawłowski Zygmunt, Foniometryczna diagnostyka wykonawstwa emisji głosu śpiewaczego i mówionego, Kraków 2005
- Pawłowski Zygmunt, Podstawy foniologii dla osób duchownych, aktorów, nauczycieli i prawników, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2010
- Wokół Emisji Głosu, technika, metodyka, praktyka. Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki, Gdańsk 2022.
- Współczesna Chóralistyka, Wartości, konteksty, perspektywy, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu. Wrocław 2018.

BIBLIOTEKI WIRTUALNE I ZASOBY ON-LINE (opcjonalnie)

- **YouTube – kanały edukacyjne:** *Voice Science Works, Dr. Dan's Voice Essentials, AnatomyZone* – animacje i nagrania ukazujące działanie krtani, rezonatorów, fałdów głosowych.
- **NCVS (National Center for Voice and Speech)**
<https://www.ncvs.org> – profesjonalne wizualizacje funkcji głosu.
- **Multimedialne prezentacje uczelni (np. AMFN, AMFC, zagraniczne wydziały voice science)** – dostępne jako zasoby uczelniane lub ogólnodostępne.

Data modyfikacji	Wprowadź datę	Autor modyfikacji	
Czego dotyczy modyfikacja	czcionka Calibri, rozmiar 11, używać punktów (jeśli potrzeba)		